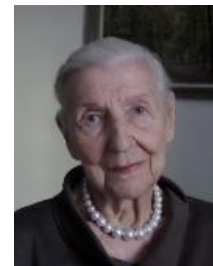

MARIA SZYDŁOWSKA

ur. 1921; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, II wojna światowa
Słowa kluczowe	projekt "Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów", okupacja niemiecka, życie codzienne, sklepy, handel

Handel okupacyjny

Było sporo sklepów, ale żywności nie mogli sprzedawać. To znaczy mogli owoce, mogli jakieś słodczyce, ale Fabryka Wedla i wszystkie inne fabryki produkujące słodczyce były pod zarządem niemieckim. I wszystko było dla Niemców. Czasem jakieś cukiereczki sprzedawali w tym sklepie, ale to było bardzo rzadko, bardzo. Czekolady w ogóle nie było.

Niemcy mieli swoje własne sklepy, tylko i wyłącznie dla Niemców. Były sklepy tekstylne, były sklepy z alkoholem. Były różnego rodzaju sklepy. Były także lokale – restauracje czy kawiarnie – tylko dla Niemców. „Nur für Deutsche” był napis. Wiadomo, że Polakom tam nie wolno wchodzić. Tak zorganizowali handel.

Ale muszę powiedzieć, że handlowało się – jak się wtedy mówiło – na lewo, czyli nielegalnie. Wszystko podpadało pod karę za sprzedaż/kupno. Z czasem żywności można było dostać bez większego trudu. Przynoszono do domu przepiękne rzeczy do sprzedania: tekstylia, ubrania, wyposażenie mieszkań. Widać było, że ludzie zamożniejsi muszą wyprzedawać swoje dobra, żeby jakoś przeżyć. To było sprzedawane po prostu na tak zwany „chleb”. Ale był prześliczne rzeczy nieraz do sprzedania. Kiedyś mój brat Roman przyniósł do domu piękną karafkę, podobno kryształową. Pierwszy raz wtedy widziałam kryształ jako surowiec do wyrobu czegokolwiek. Piękna była ta karafka. A co było dla mnie dziwniejsze, no i wszystkim nam się bardzo to podobało, miała montowane małe urządzenie, że przy nalewaniu trunku do kieliszka, odzywała się melodyjka krótka. No, oczywiście on przyniósł to, żeby pokazać tylko, bo przecież matka moja nie kupowała takich rzeczy w czasie wojny.

Data i miejsce nagrania	2014-01-13, Warszawa
Rozmawiał/a	Marek Nawratowicz
Redakcja	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"